

Europese Green Deal: duurzamer gebruik van planten en bodems als natuurlijke hulpbronnen

Brussels, 5 juli 2023

Vandaag heeft de Commissie een pakket maatregelen voor een **duurzaam gebruik van belangrijke natuurlijke hulpbronnen** goedgekeurd, dat ook de **veerkracht van de voedselsystemen en de landbouw van de EU** zal versterken.

Een **wet inzake bodemmonitoring** zal de EU op een traject naar gezonde bodems tegen 2050 zetten. Dit zal gebeuren door gegevens over de gezondheid van bodems te verzamelen en deze beschikbaar te stellen aan landbouwers en andere bodembeheerders. Voorts maakt deze wet **duurzaam bodembeheer tot de norm** en pakt hij situaties aan waarbij **bodemverontreiniging onaanvaardbare risico's veroorzaakt voor de gezondheid en het milieu**. Ook zullen de voorstellen van vandaag **innovatie en duurzaamheid** stimuleren door een veilig gebruik van technische vooruitgang in **nieuwe genomische technieken** te bewerkstelligen om de ontwikkeling van klimaatveerkrachtiger gewassen mogelijk te maken en het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen te verminderen, en door te zorgen voor duurzamer, hoogwaardig en divers zaaizaad en teeltmateriaal voor **planten en bossen**. Tot slot wordt in de nieuwe maatregelen ook voorgesteld om **voedsel- en textielverspilling terug te dringen**, hetgeen zal bijdragen tot een efficiënter gebruik van natuurlijke hulpbronnen en tot een verdere vermindering van de uitstoot van broeikasgassen van deze sectoren.

Deze maatregelen zullen **op lange termijn economische, sociale, gezondheids- en milieuvoordelen opleveren voor iedereen**. Door te zorgen voor veerkrachtigere natuurlijke hulpbronnen ondersteunen de nieuwe voorschriften met name mensen die rechtstreeks van het land en de natuur leven. Zij zullen bijdragen tot **welvarende plattelandsgebieden, voedselzekerheid en een veerkrachtige en bloeiende bio-economie**, de EU wat innovatie en ontwikkeling betreft aan de kop van het peloton brengen, biodiversiteitsverlies een halt helpen toeroepen en voorbereiden op de gevolgen van de klimaatverandering.

Een nieuwe EU-wet om de waarde van de bodem en zijn hulpbronnen te verhogen

60 tot 70 % van de bodems in de EU is momenteel ongezond. Bovendien wordt jaarlijks een miljard ton grond door erosie weggespoeld, waardoor de resterende bovenste vruchtbare laag snel verdwijnt. De kosten in verband met bodemaantasting worden geraamd op meer dan 50 miljard euro per jaar.

Het voorstel voor de allereerste EU-wetgeving inzake bodems biedt een **geharmoniseerde definitie van bodemgezondheid**, voorziet in een **alomvattend en samenhangend monitoringkader** en bevordert **duurzaam bodembeheer en sanering van verontreinigde locaties**. Het voorstel brengt verschillende bronnen van bodemgegevens onder één dak samen: gegevens over bodembemonstering uit de Land Use and Coverage Area frame Survey (LUCAS) van de EU worden gecombineerd met satellietgegevens van Copernicus en nationale en particuliere gegevens. Het uiteindelijke doel is om **tegen 2050 een gezonde bodem in de EU** tot stand te brengen, in overeenstemming met de ambitie van de EU om alle verontreiniging tot nul terug te dringen.

Bodemgegevens zullen **innovatie en technologische en organisatorische oplossingen ondersteunen**, met name op het gebied van landbouwpraktijken. Zij zullen landbouwers en andere grondeigenaren helpen de meest geschikte behandelingsmethoden toe te passen en de vruchtbaarheid en opbrengst van de bodem te verhogen en tegelijkertijd het water- en nutriëntenverbruik tot een minimum te beperken. Bovendien zullen deze gegevens ons inzicht in trends op het gebied van droogte, waterretentie en erosie verbeteren en de **voorkoming en beheersing van rampen** versterken. Gezonde bodems en betere gegevens bieden extra **inkomenskansen** voor **landbouwers en grondbeheerders**, die kunnen worden beloond voor koolstoflandbouw en betaald kunnen worden voor ecosysteemdiensten of voor het verhogen van de waarde van gezonde bodems en het daarop geproduceerde voedsel. Het voorstel legt geen directe verplichtingen op aan grondeigenaren en grondbeheerders, waaronder landbouwers.

De lidstaten zullen positieve en negatieve praktijken voor bodembeheer vaststellen. Zij zullen ook saneringsmaatregelen vaststellen om aangetaste bodems weer gezond te maken, op basis van nationale beoordelingen van de bodemgezondheid. Deze beoordelingen zullen ook worden meegenomen in ander EU-beleid, zoals landgebruik, verandering in landgebruik en bosbouw (land-use, land-use change and forestry, LULUCF), het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) en het waterbeheer.

Het voorstel verlangt ook van de **lidstaten** dat zij **onaanvaardbare risico's voor de menselijke gezondheid en het milieu in verband met bodemverontreiniging aanpakken, op basis van het beginsel dat de vervuiler betaalt**. De lidstaten zullen verontreinigde locaties moeten identificeren, onderzoeken, beoordelen en saneren.

Veerkrachtiger voedselsystemen met nieuwe genomische technieken

Landbouwers en veehouders moeten toegang hebben tot geavanceerde innovatie. Nieuwe technologieën kunnen de veerkracht van zowel landbouw- als bosgebied helpen vergroten en oogsten beschermen tegen de gevolgen van klimaatverandering, biodiversiteitsverlies en aantasting van het milieu. **Nieuwe genomische technieken** (NGT's) zijn innovatieve instrumenten die de duurzaamheid en veerkracht van ons voedselsysteem helpen vergroten. Zij maken het mogelijk om verbeterde plantenrassen te ontwikkelen, die **klimaatveerkrachtig en tegen plagen bestand zijn, die minder meststoffen en bestrijdingsmiddelen vereisen en voor grotere oogsten kunnen zorgen**. Dit kan bijdragen tot een halvering van het gebruik en het risico van chemische bestrijdingsmiddelen en een verminderde afhankelijkheid van de EU van landbouwimport.

In de meeste gevallen leiden deze nieuwe technieken tot **gerichtere, preciezere en snellere veranderingen** dan conventionele technieken, zoals zaadselectie en kruising, waarmee in beide gevallen dezelfde gewassen worden verkregen.

Ons voorstel zal:

- **twee categorieën van planten** vaststellen die door NGT's zijn verkregen: NGT-planten die vergelijkbaar zijn met in de natuur voorkomende of conventionele planten, en NGT-planten met complexere wijzigingen;
- voor beide categorieën zullen verschillende eisen gelden voor het op de markt brengen, rekening houdend met hun verschillende kenmerken en risicoprofielen. Van de planten uit de eerste categorie moet kennis worden gegeven. De planten uit de tweede categorie moeten de uitgebreidere procedure van de ggo-richtlijn doorlopen;
- **stimulansen** bieden om de ontwikkeling van planten in de richting van meer duurzaamheid te sturen;
- zorgen voor **transparantie** over alle NGT-planten op de EU-markt (bijvoorbeeld door de etikettering van zaaizaad);
- zorgen voor een gedegen **monitoring** van de economische, ecologische en sociale effecten van NGT-producten.

Duurzamer en divers plantaardig en bosbouwkundig teeltmateriaal

De Europese zaadsector is de **grootste exporteur** op de mondiale zadenmarkt (20 % van de wereldmarkt, met een geschatte waarde van 7 à 10 miljard euro en 7 000 bedrijven, voornamelijk kmo's). Het is belangrijk dat de wetgeving gelijke tred houdt met de wetenschappelijke ontwikkelingen. Dit voorstel zal de huidige voorschriften, waarvan sommige meer dan vijftig jaar geleden zijn opgesteld, actualiseren en vereenvoudigen.

De voorgestelde verordening betreffende de productie en het in de handel brengen van plantaardig en bosbouwkundig teeltmateriaal zal de **diversiteit en de kwaliteit van zaaizaad, stekken en ander plantaardig teeltmateriaal** vergroten. Dit zal **stabiele opbrengsten** garanderen door plantenrassen toekomstbestendig te maken dankzij testen op duurzaamheid (bv. resistentie tegen ziekten). Het zaaigoed zal ook beter **aangepast zijn aan de druk van de klimaatverandering**, bijdragen tot het **behoud van de genetische diversiteit** van geteelde gewassen en het waarborgen van de **voedselzekerheid**. Het voorstel zal de **administratieve lasten verminderen** en de efficiëntie en doeltreffendheid van de registratie- en certificeringssystemen vergroten.

Wat bosbouwkundig teeltmateriaal betreft, zullen we helpen ervoor te zorgen dat de juiste boom op de juiste plaats wordt geplant, zodat bossen beter zijn aangepast aan de klimaatverandering. Het **kweken van bomen maakt het mogelijk de bossen sneller aan de klimaatverandering aan te passen** en zo de productiviteit ervan in de toekomst te handhaven.

Vermindering van voedselverspilling en textielafval

In de EU wordt jaarlijks bijna 59 miljoen ton voedselafval (131 kg/inwoner) geproduceerd, met een geschatte marktwaarde van 132 miljard euro. Meer dan de helft van het voedselafval (53 %) is afkomstig van huishoudens, gevolgd door de verwerkende en productiesector (20 %).

Voedselverspilling bestrijden levert op drie vlakken winst op: het **bespaart voedsel voor menselijke consumptie** en **draagt zo bij tot de voedselzekerheid**. Het helpt bedrijven en consumenten om **geld te besparen** en **vermindert de milieu-impact van de voedselproductie en -consumptie**.

Om de vooruitgang van de EU in de richting van dit doel te versnellen, stelt de Commissie voor dat de lidstaten tegen 2030 zorgen voor een vermindering van voedselverspilling met 10 % bij de verwerking en productie en met 30 % (per hoofd van de bevolking) bij de detailhandel en de consumptie (restaurants, cateringdiensten en huishoudens) samen.

Ook **textielafval** vormt een belasting van de natuurlijke hulpbronnen. Ongeveer 78 % van het textielafval wordt niet gescheiden ingezameld door consumenten en komt uiteindelijk terecht in gemengd huishoudelijk afval, dat bestemd is om te worden verbrand of gestort. Meer informatie over het voorstel van vandaag staat in een [specifiek persbericht](#).

Volgende stappen

De voorstellen zullen nu door het Europees Parlement en de Raad worden besproken volgens de gewone wetgevingsprocedure.

Achtergrond

De Europese Green Deal is cruciaal voor de gezondheid van onze bevolking en onze planeet. Sinds de presentatie ervan in december 2019 heeft deze een [diepgaande en holistische transformatie van onze samenleving en onze economie](#) in gang gezet. Het pakket van vandaag vormt een aanvulling op de eerdere voorstellen in het kader van de pijler "natuurlijke hulpbronnen" van de Green Deal.

Deze initiatieven en hun doelstellingen zijn gestoeld op oplossingen die worden geboden door de natuur als onze beste bondgenoot in de strijd tegen klimaatverandering. Om klimaatneutraliteit te bereiken, met name om de koolstofverwijdering via natuurlijke putten te verbeteren, de doelstellingen van de Europese klimaatwet te verwezenlijken en de internationale verbintenissen van de Europese Unie in het kader van zowel de Overeenkomst van Parijs als het biodiversiteitskader van Kunming-Montreal na te komen, moeten we de veerkracht van de natuurlijke ecosystemen in de hele EU dringend versterken, hun vermogen vergroten om ons te helpen ons aan de klimaatverandering aan te passen en hun productiecapaciteit behouden om een duurzame voedselzekerheid en materiële veiligheid te waarborgen.

Meer informatie

[Mededeling over duurzaam gebruik van natuurlijke hulpbronnen](#)

[Voorstel inzake nieuwe genomische technieken](#)

[Vragen en antwoorden over nieuwe genomische technieken](#)

[Factsheet over genomische technieken](#)

[Animatiefilmpje over genomische technieken](#)

[Voorstel inzake plantaardig en bosbouwkundig teeltmateriaal](#)

[Vragen en antwoorden over plantaardig en bosbouwkundig teeltmateriaal](#)

[Factsheet over plantaardig en bosbouwkundig teeltmateriaal](#)

[Voorstel inzake voedselverspilling](#)

[Vragen en antwoorden over voedselverspilling](#)

[Factsheet over voedselverspilling](#)

[Voorstel inzake bodem](#)

[Vragen en antwoorden over de bodem](#)

[Factsheet over de bodem](#)

[Voorstel inzake textielafval](#)

[Persbericht over textielafval](#)

[Factsheet over textielafval](#)

Quotes:

Bijna twee jaar geleden hebben we het Fit for 55-pakket voorgesteld om de klimaatpijler van de Green Deal uit te voeren. Vandaag vullen we onze eerdere voorstellen inzake natuurherstel en de vermindering van chemische bestrijdingsmiddelen aan om de natuurpijler van de Green Deal te ondersteunen. Deze voorstellen houden nauw verband met elkaar en met de nood aan klimaatactie: gezonde bodems absorberen meer koolstof, houden meer water vast en beschermen tegen droogten. En door het gebruik van nieuwe genomische technieken mogelijk te maken, zullen de landbouwers toegang krijgen tot veerkrachtiger gewassen die minder bestrijdingsmiddelen vereisen.

Frans Timmermans, uitvoerend vicevoorzitter voor de Europese Green Deal - 05/07/2023

Innovatie vormt een essentieel onderdeel van onze duurzaamheidsagenda van de Green Deal, met name op het gebied van voedsel. We willen onze landbouwers de instrumenten aanbieden om, met respect voor onze planeet, gezond en veilig voedsel te produceren dat is aangepast aan de veranderende klimaatomstandigheden. Dit omvat nieuwe voorschriften over het gebruik van nieuwe genomische technieken en gemoderniseerde voorschriften betreffende zaden voor planten en bossen om diversiteit, duurzame praktijken, voedselzekerheid en het concurrentievermogen van de EU te stimuleren. Vandaag verscherpen we ook de maatregelen tegen voedselverspilling om voedselverlies tot een minimum terug te dringen en onze voedselzekerheid te versterken. We hebben nu de kans om te plannen voor de toekomst, de wijze waarop we voedsel produceren en consumeren een nieuwe vorm te geven en een bredere keuze aan veilige, duurzame en voedzame producten aan onze burgers aan te bieden. Dit is ook een kans voor de landbouwsector en de voedingsindustrie van de EU om mondiaal het voortouw te nemen en van duurzaamheid een rendabel handelsmerk te maken.

Stella Kyriakides, commissaris voor Gezondheid en Voedselveiligheid - 05/07/2023

Vandaag bouwen we aan de Green Deal van onderaf. Letterlijk. Ons voorstel, dat zal resulteren in de allereerste Europese bodemwet, zal de veerkracht van Europa stimuleren en onze landbouwers, landeigenaren en bevolking een leefbare toekomst verzekeren. In een notendop zal het voorstel gezonde bodems wettelijk definiëren en ons toelaten gegevens te verzamelen over de toestand van de bodems, een duurzaam bodembeheer tot de norm maken en, heel belangrijk, helpen om verontreinigende bodems te saneren. Investeren in onze bodems betekent een goede fundering leggen voor al wat we erop zullen bouwen.

Virginijus Sinkevičius, commissaris voor Milieu, Oceanen en Visserij - 05/07/2023

Contactpersoon voor de pers:

[Stefan DE KEERSMAECKER](#) (+32 2 298 46 80)

[Célia DEJOND](#) (+32 2 298 81 99)

[Adalbert JAHNZ](#) (+ 32 2 295 31 56)

[Daniela STOYCHEVA](#) (+32 2 295 36 64)

Voor het publiek: [Europe Direct](#) per telefoon [00 800 67 89 10 11](#) of [e-mail](#)

Related media

 [Vegetables](#)